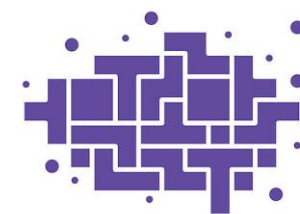

84. Latvijas Universitātes
starptautiskā zinātniskā
konference 2026

FLPP
FUNDAMENTĀLO UN
LIETIŠKO PĒTĪJUMU
PROJEKTI

NO IERAŠANĀS LĪDZ ADAPTĀCIJAI DARBA TIRGŪ: ārvalstu studentu mobilitāte uz Latviju kā studiju galamērķi

Elīna Apsīte-Beriņa, Sindija Balode-Kraujiņa, Zaiga Krišjāne,
Ieva Jegermane, Evelīna Tīna Circene
LU EZTF Ģeogrāfijas nodaļa

PROJEKTS

Ģeogrāfija, demogrāfiskais profils un pieredze mazāk populāros galamērķos:
ārvalstu studentu mobilitāte uz Latviju (lzp-2024/1-0556)

Aktualitāte

Globālās tendences

- **Internacionalizācija:** no fragmentāras prakses uz mērķtiecīgu, valdību virzītu procesu (de Wit 2020).
- **Migrācijas dzinulis:** sociālā un ekonomiskā mobilitāte, nevis tikai bēgšana no nabadzības (Hofmann et al. 2020).
- **Izaicinājums:** imigranti ir kritiska darba tirgus daļa, taču pilnvērtīga integrācija joprojām ir sarežģīta (Kahanec 2013).

Situācija Latvijā

- **Demogrāfiskais spiediens:** tikai **63%** iedzīvotāju ir darbspējas vecumā; turpinās iedzīvotāju skaita sarukšana (CSP 2025).
- **Darbspēka deficīts:** 93.7 tūkstoši jaunu vakanču; trūkums transportā, būvniecībā, ražošanā (NVA 2026).
- **Mērķis:** ārvalstu talantu piesaiste un noturēšana ekonomikas attīstībi (Karnīte 2009).

Imigrantu

nodarbinātības specifika

- **Spektori:** dominē zemas kvalifikācijas amati būvniecībā, loģistikā un viesmīlībā (Özgüzel et al. 2023).
- **Darba devēju perspektīva:** imigranti bieži tiek vērtēti augstāk nekā vietējais darbspēks augstākas motivācijas un elastības dēļ (Aļeksējeva, Auškāps 2019).

Aktualitāte

Citāti no intervijām ar ārvalstu studentiem (2026)

“aptuveni 80 procenti tika atraidīti no citām valstīm, un **kā ceļu uz Eiropu izvēlējās Latviju**”

“es strādāju pārdošanā (..) biju dārznieks (..) spēļu prezentētājs (..) tagad strādāju par **taksometra vadītāju**”

“**darbu atrast ir ļoti grūti** – es desmit mēnešus biju bez darba”

“**universitātes kvalitāte**, un es sapratu, ka man būs liels ieguvums no **Šengenas vīzas**”

“es **negribu** strādāt **šo darbu**, bet tas man palīdz apmaksāt rēķinus”

“galvenā problēma ir tā, ka mēs **nezinām** latviešu vai krievu **valodu**. Ja mēs zinātu valodu, būtu daudz vieglāk atrast darbu”

PĒTĪJUMA JAUTĀJUMS

Kā ārvalstu studentu motivācija, sociāldemogrāfiskais profils un ikdienas dzīves pieredze – īpaši iesaiste vietējā darba tirgū – atspoguļojas Latvijas augstākās izglītības internacionalizācijas ainavā?

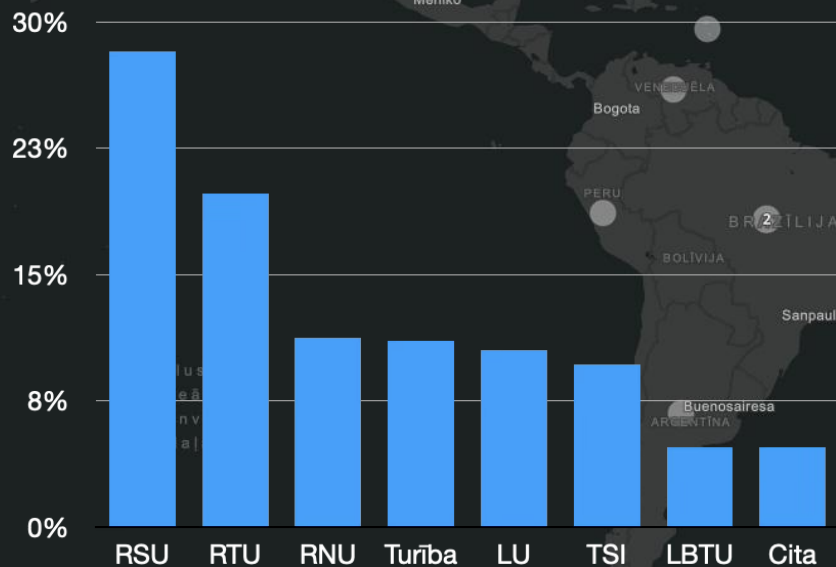
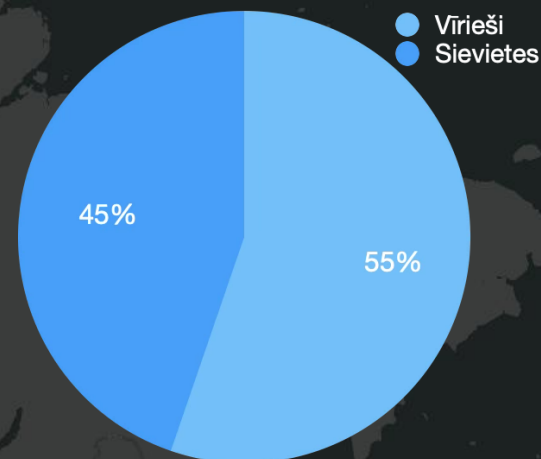
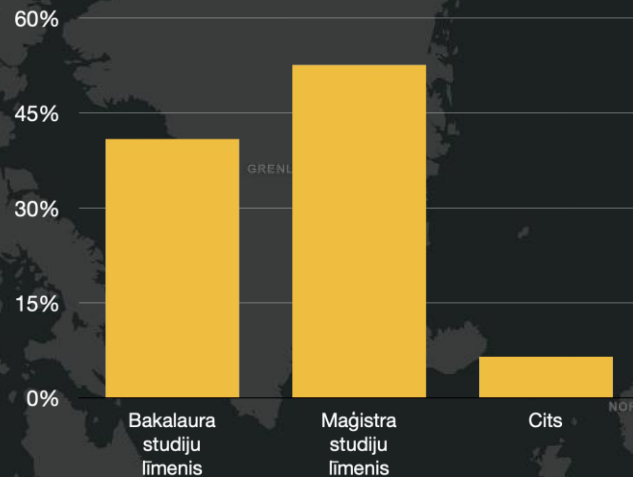

Metodoloģija

- **2026. gadā** īstenota ārvalstu **studentu aptauja**, kurā piedalījās vairāk nekā **500 respondentu**.
- Reprezentativitāte nodrošināta ar **kvotu izlases metodi**, saskaņojot izlases struktūru ar ģenerālkopu pēc dzimuma, studiju līmeņa, izcelsmes reģiona, studiju jomas un augstskolas.
- Analizēti **galamērķa izvēles** faktori (studiju kvalitāte un vide, izmaksas, drošība, kultūras pieredze), kā arī studentu **sociālā integrācija**, **mijiedarbība** ar vietējiem iedzīvotājiem, **piederības izjūta** un ikdienas **dzīves pieredzes**.
- Datu analīzei un telpiskajai vizualizācijai izmantoti **ArcGIS Online** interaktīvie datu paneļi.

592 RESPONDENTI

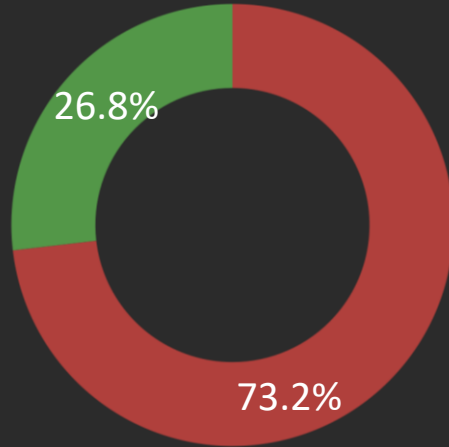
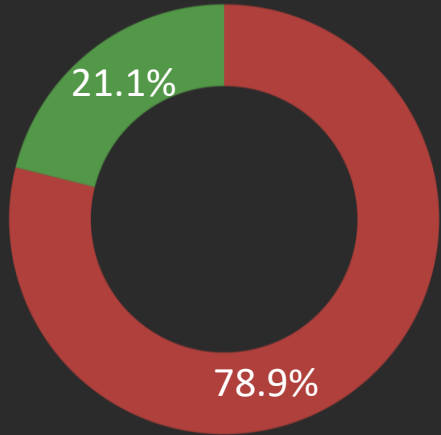
- DIENVIDĀZIJA 33%
- Ziemeļeiropa 22%
- Rietumeiropa 11%
- Austrumeiropa 5%
- Vidusāzija 3%
- CITI REĢIONI 26%

Studenti no
Eiropas valstīm

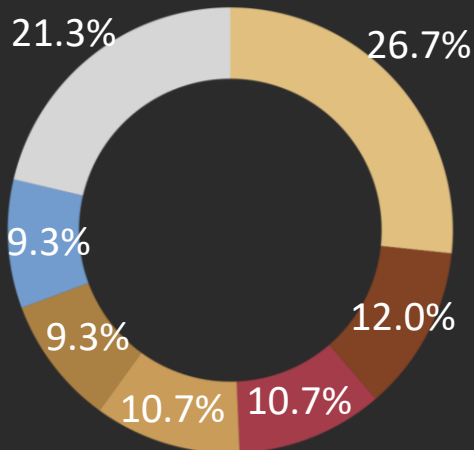
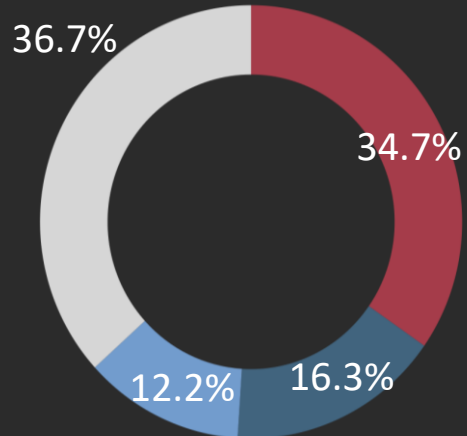
Studenti no
Āzijas valstīm

Ārvalstu studentu nodarbinātība

● strādā
● nestrādā

- **Eiropas** studenti darba tirgū iesaistās **retāk**, primāri **veselības aprūpē**, kas ir saistīts ar izvēlēto studiju programmu (24% studē medicīnu).
- **Āzijas** studenti biežāk nodarbināti **viesmīlības un ražošanas nozarēs** un visbiežāk studē biznesu un vadību (23%) un inženierzinātnes (12%).

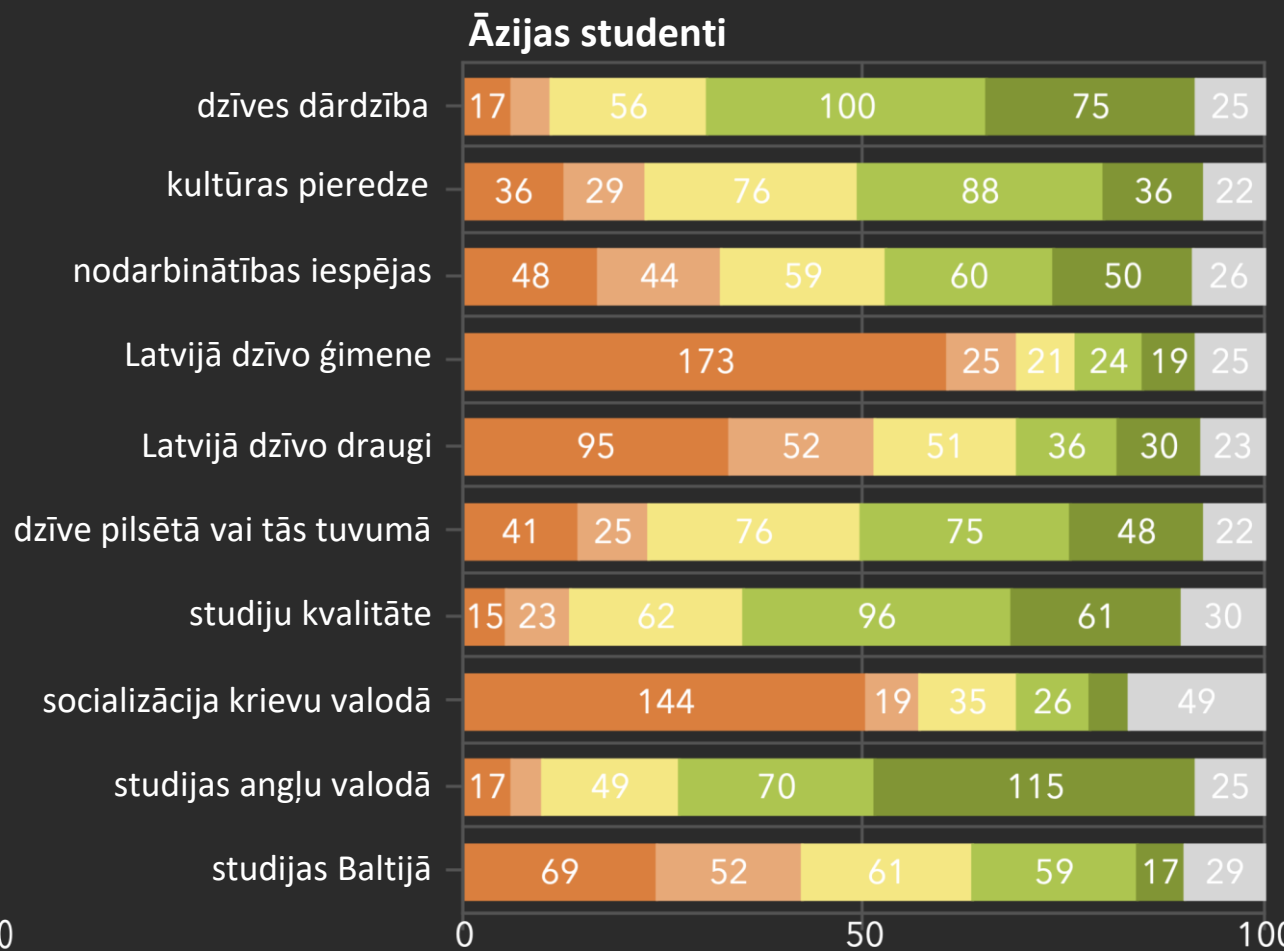
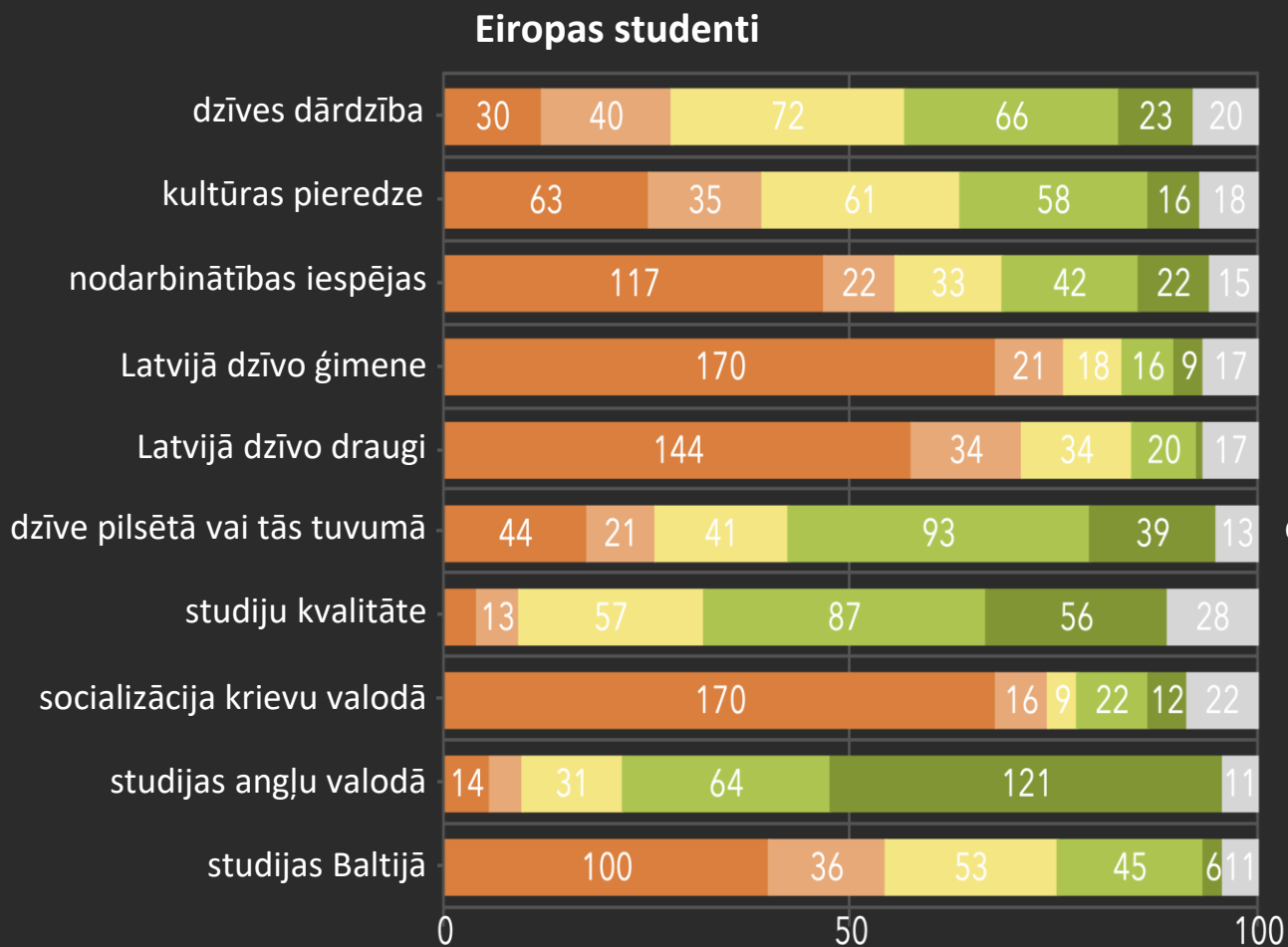
● veselības un sociālā aprūpe
● izglītība un pētniecība
● IKT
● viesmīlība, tūrisms un ēdināšana
● ražošana un rūpniecība
● transports un loģistika
● tirdzniecība un mazumtirdzniecība
● cits

- **Maģistrantūrā** studējošo nodarbinātība (30%) ir **augstāka** nekā bakalaura līmenī studējošo (16%).
- Studējošo, kuri Latvijā ieradušies **pirms 2022. gada**, nodarbinātības līmenis sasniedz 31%, bet tiem, kuri ieradušies kopš 2022. gada – 22.5%.

Cik nozīmīgi bija šie faktori, izvēloties studijas Latvijā?

● vismazsvarīgāk
 ● vissvarīgāk
 ● grūti pateikt

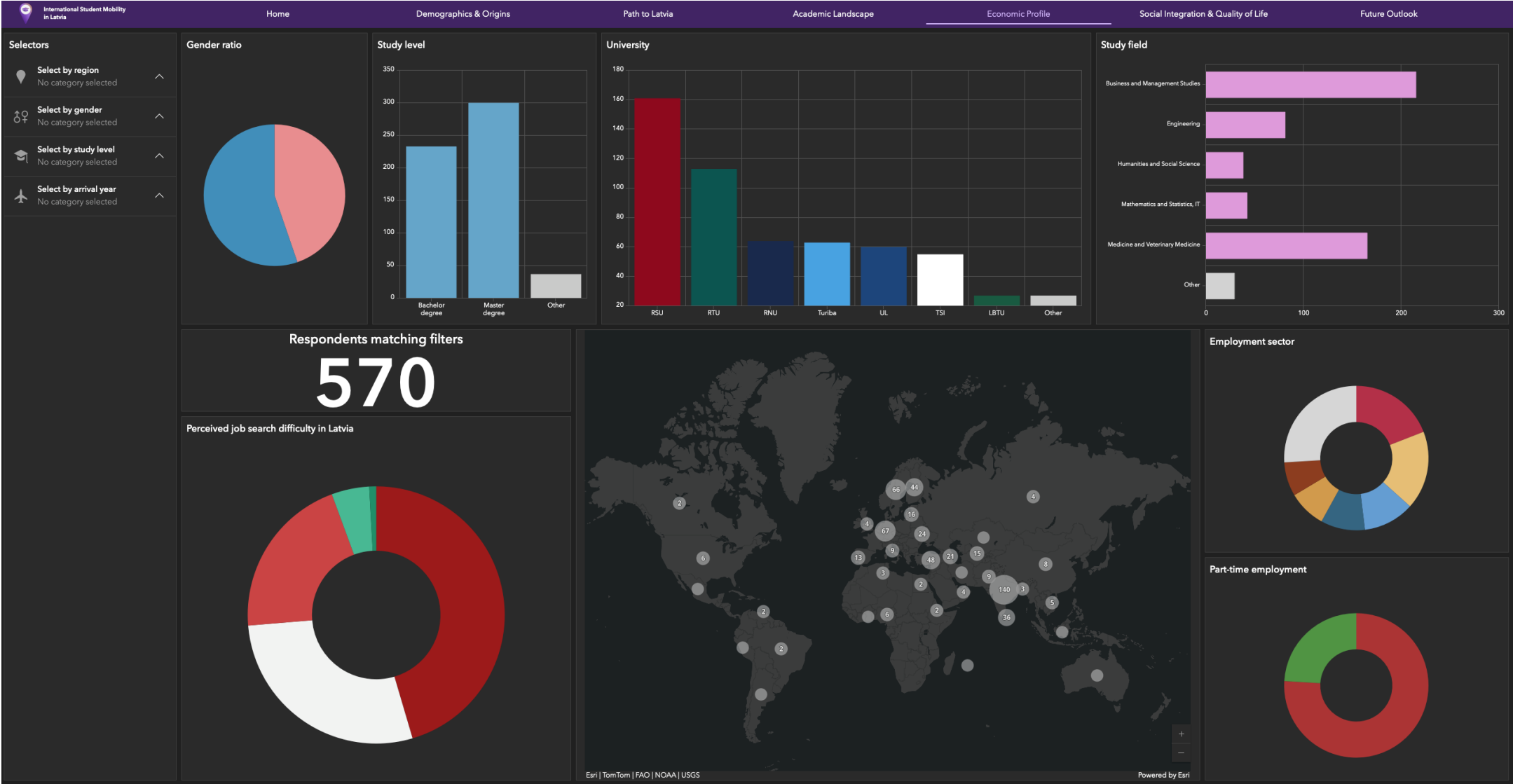

Secinājumi

- Internacionalizācija Latvijā vairs nav fragmentāra prakse, bet kļuvusi par būtisku instrumentu demogrāfiskā spiediena un darbaspēka deficīta mazināšanai.
- Studentu izcelsmes reģions un studiju līmenis būtiski diferencē viņu iesaisti darba tirgū – Āzijas reģiona un maģistrantūras studenti ir ekonomiski aktīvāki, kamēr Eiropas studenti biežāk koncentrējas tikai uz studiju procesu vai nodarbinātību ar studiju programmu saistītā nozarē.
- Studentu motivāciju primāri nosaka nepieciešamība apmaksāt dzīves dārdzību, kas bieži vien liek izvēlēties zemas kvalifikācijas darbu ārpus studiju nozares.
- Sistēmiski šķēršļi pilnvērtīgai adaptācijai, tostarp valodas barjera un grūtības atrast kvalificētu darbu norāda uz plaisu starp studentu kā potenciālo talantu piesaisti un viņu faktisko, nereti ierobežoto integrāciju vietējā sociālekonomiskajā vidē.

Interaktīva mājaslapa ar ārvalstu studentu aptaujas rezultātiem

Paldies!

84. Latvijas Universitātes
starptautiskā zinātniskā
konference 2026

ej.uz/ismlatvia

